

Iov și fiicele lui

Hans-Jörg Ronsdorf · aprilie 2021 · revizuit în octombrie 2026

O serie de prelegeri despre cartea Iov mi-a atras atenția asupra fiicelor lui Iov. Ele sunt doar un mic detaliu într-o carte fascinantă a Antichității. Ea face parte dintre cele mai impresionante opere literare ale istoriei. Nu este ușor de citit și este destul de lungă pentru o carte a Bibliei. Cine reușește s-o citească dintr-o suflare trăiește un tsunami pentru minte, inimă și duh. Este vorba, doar, de întrebarea de ce Iov, cel neprihănit și fără prihană, și familia lui trebuie să treacă prin atâta suferință și soartă nedreaptă. Aceasta este marea întrebare, până azi, iar cartea Iov este o contribuție folositoare la această întrebare, sub forma literaturii de înțelepciune. Un răspuns definitiv nu dă nici Iov. Răspunsul nu este, cum încearcă să argumenteze Iov și prietenii lui, o teologie a răsplătirii, care constată pur și simplu: Cel neprihănit este binecuvântat, cel nelegiuit este pedepsit. Acest principiu nu este răspunsul la suferința din lume.

Dar aceasta nu este deloc tema mea. Este vorba, cum am spus, de un mic detaliu, de un „produs secundar”, care are de-a face cu tema rolului femeii în Biblie. Până acum, nici în cartea mea, nici în lucrările care au urmat, nu am cercetat femei din Vechiul Testament. În Vechiul Testament există femei care au fost prorocițe, împărătese, judecătoare și conducătoare (de exemplu, Maria (Miriam), sora lui Moise și a lui Aaron, Debora și Hulda ca prorocițe, Debora ca judecătoare, Estera ca împărăteasă). Nu ca normalitate, ci ca excepții. Cine trage însă de aici concluzia că acesta ar fi un model de roluri voit de Dumnezeu, ar trebui să întemeieze din Vechiul Testament că bărbații trebuie să conducă, iar femeile să urmeze. Relatarea creației însăși nu poate servi la aceasta. Dimpotrivă, dezechilibrul ierarhic dintre bărbat și femeie este urmarea căderii în păcat și a devenit o parte care a marcat societățile din toate vremurile, sub forme diferite. ***Ierarhia nu apare înainte, ci abia după căderea în păcat.***

Când au trăit Iov și marea lui familie?

Tradiția iudaică îl așază pe Iov în vremea lui Avraam (și a lui Melhisedec). Există, desigur, și alte teorii despre vremea când s-a petrecut această istorie, dar are sens să ne gândim la această vreme și să comparăm odată viața, încercările și ispitele lui Avraam și ale lui Iov.

Așadar, acești doi bărbați trăiesc înainte de darea Legii, înainte de o slujbă de jertfe rânduită prin Lege. Unul devine tatăl unei națiuni și, mai mult, tatăl pământesc al tuturor credincioșilor. Iov, din țara Uț, nu este evreu, nu este israelit. Și totuși îl cunoștea pe Dumnezeu cel viu. Cum sau pe temeiul cărei descoperiri îl cunoștea, nu știm. În ultimele capitole ale cărții, Dumnezeu i-a vorbit direct lui Iov. Iar Iov a spus chiar: „Acum ochiul meu Te-a văzut” (Iov 42:5). Aceasta a fost vindecarea lui lăuntrică. Se presupune că Iov trăia în Iordania, într-o zonă mixtă de așezări statornice și pustie.

Istoria lui Iov este cunoscută. Satana are părerea lui despre felul în care funcționează credința în Dumnezeu: Este o afacere sau chiar un joc murdar. Fără răsplată nu există loialitate față de Dumnezeu. Tocmai Iov, unul dintre cei mai bogați oameni din Orientul Apropiat, devine exemplul care arată că Satana se înșală. Poate nu la toți cei care cred în Dumnezeu, dar la Iov. Prețul acestei dovezi este mare. Dar sfârșitul lui îi vindecă rănilor lui Iov. Un sfârșit care în viața reală se întâlnește mai degrabă rar. Mulți dintre cei care suferă nu trăiesc în această viață și în suferința lor o izbăvire ca Iov.

În ultimul capitol, lui Iov i se dă totul înapoi îndoit. Ce i-a răpit Satana primește înapoi îndoit. Zece copii a pierdut, zece copii primește după ce i se sfârșește suferința:

Iov 42:13 A mai avut și șapte fii și trei fiice.

14 Pe cea dintâi a numit-o Lemima, turturica, pe a doua Cheția, floare de scorțișoară, și pe a treia Cheren-Hapuc, cutiuța de fard.

15 Nu se găseau în toată țara femei mai frumoase decât fiicele lui Iov. Tatăl lor le-a dat moștenire printre frații lor. (Einheitsübersetzung, traducere germană a Bibliei)

Această scoatere în evidență deosebită, ba chiar aproape unică în Vechiul Testament, a celor trei fiice demonstrează răsturnarea soartei lui Iov. Pe cât de deosebită și neobișnuită este această scoatere în evidență a fiicelor, pe atât de unică este întoarcerea soartei lui Iov.

Ce este ciudat în aceasta?

Ei bine, faptul că, în această vreme a patriarhatului, într-o vreme în care femeile erau o proprietate și o avere ca bunurile sau lucrurile, ies în evidență două lucruri:

1. Numai cele trei fiice sunt numite pe nume, nu și fiii.

2. Fiicele moștenesc la fel ca frații lor.

Iov însuși este cel care le dă numele și le împarte moștenirea, fără să-i prefere pe frați. În aceasta se vede o mare prețuire a lui Iov, tatăl, față de fiicele lui, și anume împotriva curentului vremii și culturii lui. Este doar o presupunere – nu o dovadă, mai degrabă un indiciu: Să fi schimbat suferințele lui Iov privirea lui asupra femeilor?

Ca Avraam și ca noi, el era un copil al vremii lui. El și noi suntem marcați de societatea în care trăim. Imaginea despre femeie de atunci (ca și cea de azi) corespundea cuvântului de pedeapsă rostit asupra Evei în Geneza 3:16: „Dorința ta se va ține după el (după bărbatul tău), iar el va stăpâni peste tine”. Am spus totdeauna că această relație dintre soț și soție și invers nu a fost negativă în toată amploarea posibilă, măsurată cu felul în care și-o închipuise Dumnezeu. Au existat excepții pozitive, care însă confirmau regula. Patriarhatul nu este o reflectare a paternității lui Dumnezeu asupra familiei Lui, ci o structură socială lumească a familiei și a clanului, în diferite forme, pe toate continentele, până în lumea evanghelică conservatoare.

Oricum, Iov vede ceva deosebit nu în fii, ci în fiice.

Cele mai importante lecții ale vieții nu le învățăm prin ce este bun și plăcut, ci prin suferințe. Ele ne schimbă. Dar nu există nicio certitudine că ne atrag totdeauna spre Dumnezeu. Atât binele, cât și răul pe care le trăim ne pot atrage spre Dumnezeu, dar ne pot și îndepărta de El, dacă reacția noastră este mânia și dezamăgirea. Iov iese într-un fel curățit din suferințe. El este împăcat cu Dumnezeu și, la fel, cu semenii lui, începând cu soția lui.

Privirea de azi a multor creștini conservatori asupra chestiunii sexelor este supunerea ierarhică a femeii, precum și interdicția de a vorbi în serviciul divin, de a învăța pe alții și de a conduce. Iar sfera casnică este socotită câmpul ei biblic de activitate. Această concepție este atât de adânc înrădăcinată la pastorii și prezbiterii sau conducătorii de azi ai bisericilor, încât trebuie să se întâmple ceva deosebit ca să renunțe la această concepție lumească și să primească felul de a privi al Creatorului și Mântuitorului. Nu, nu cred că pentru aceasta este nevoie de o istorie a lui Iov personală, ci doar că, pentru o

schimbare a gândirii, nu este de ajuns să muți o formulă. Merge mult mai adânc și este nevoie de curaj ca să gândești altfel, să stai în picioare pentru aceasta și să lucrezi în consecință.

De altfel, nu este vorba că bărbații n-ar avea voie să găsească frumoase femeile. Cele trei fiice erau doar niște frumuseți izbitoare, aproape ca trei îngeri pentru Iov. Această frumusețe vor bărbații s-o posede. Ei doresc această frumusețe și au și voie s-o dorească. Dar nu ca pe o proprietate de care pot dispune liber, ci ca s-o ocrotească, să se bucure de ea și să-i rămână credincioși. Așa cum a trăit Iov însuși (Iov 31:1).

Numele

Numele celor trei fiice sunt neobișnuite pentru urechile noastre, dar, ca de atâtea ori în Vechiul Testament, pline de semnificație. Benedikt Peters le explică astfel în comentariul său la Iov:

„Versetul 14. **«Și pe cea dintâi a numit-o...»**: Aflăm numai numele fiicelor lui Iov. Cea dintâi se numea **lemima**, jəmîmâh, de la jôm, «zi», deci cam **«cea luminoasă ca ziua»**. Aceasta corespunde cam numelui grecesc de femeie Elena, «cea care strălucește luminos». După noaptea suferinței, peste Iov a răsărit acum o zi luminoasă a bunăstării. Numele poate însemna, potrivit unei rădăcini arabe, și «porumbiță».

A doua se numea **Cheția**, qəşî'âh, adică mirodenia cu miros plăcut numită casia (Exodul 30:24; Psalmul 45:8). Cheren-Hapuc, qæræn happûk, este cornul în care se păstra stibiul, fardul negru pentru ochi al femeilor.”¹

„Treii nume care arată spre bunăstarea lui restabilită (Geneza 4:25; 5:29).

lemima – «lumina zilei», după «noaptea» lui de mizerie; Maurer, în schimb: «o porumbiță».

Cheția – «casia», o plantă aromatică (Psalmul 45:8), în locul respirației lui respingătoare (19:17) și al bubelor lui.

Cheren-Hapuc – «corn de stibiu», o culoare cu care femeile își vopseau pleoapele; în contrast cu «cornul lui mânjit în țărână» (Iov 16:15) [Neues Leben, traducere germană a Bibliei: «Mândria mea și cinstea mea zac în noroi.»]

Numele arată și spre frumusețea fiicelor lui.”²

O moștenire

„Versetul 15. «moștenire printre... frați» – o favoare neobișnuită în Orient pentru fiice, care, după legea iudaică, moșteneau numai dacă nu existau fii (Numeri 27:8), o dovadă de bunăstare și de unire.”³

„Și tatăl lor le-a dat moștenirea în mijlocul fraților lor. Această faptă a lui Iov, care încalcă strict prescripțiile Legii lui Moise (Numeri 27:8), dar care își are paralela mai degrabă în anumite obiceiuri de familie ale arabilor decât în practici specifice evreiești, trebuia să le facă posibil fiicelor să trăiască și după căsătorie mai departe printre frații lor; **de aceea ea este pomenită ca semn al unirii frățești și surorăști care domnea între acești copii de mai târziu ai lui Iov, ca și între cei de mai înainte (cf. capitolul 1:4).**”⁴

În comentariul său la Iov, Benedikt Peters scrie pe bună dreptate: „Când Dumnezeu ne cheamă pe nume sau ne dă un nume, El arată ce însemnăm pentru El. Restabilirea lui Iov este, cu siguranță, o arvună a restabilirii tuturor lucrurilor la sfârșitul veacurilor. Atunci și femeile vor fi, în sfârșit, înălțate în rang și li se va da, în sfârșit, cinstea care le-a fost refuzată de-a lungul mileniilor istoriei omenirii, dar pe care bărbații sunt datori să le-o dea: **«Bărbaților, tot așa, locuiți cu ele cu pricepere, ca și cu un vas mai slab, cu cel femeiesc, și dați-le cinste, pentru că și ele sunt împreună moștenitoare ale harului vieții, ca să nu fie împiedicate rugăciunile voastre»** (1 Petru 3:7). Bărbații trebuie să le dea soțiilor lor cinstea care li se cuvine ca moștenitoare, pentru că **«tatăl lor»** le-a dat **«o moștenire în mijlocul fraților lor»** (cf. Numeri 27:7).”⁵

Petru socotește necesar, în vremea lui dominată de bărbați, să le atragă atenția chiar și bărbaților credincioși că femeile moștenesc acum la fel. În Legea lui Moise, acesta era cazul numai când nu existau frați.

Dar în Hristos nu este nici parte bărbătească, nici parte femeiască (Galateni 3:28). Și astfel ar fi o binecuvântare dacă și Benedikt Peters nu le-ar înălța pe femei doar o bucată de drum în rangul care, după părerea lui, li se cuvine, ci ar merge tot drumul. A le impune o supunere unilaterală, a le interzice vorbirea (rugăciunea, predicarea, învățarea altora) și conducerea – acestea sunt tocmai semne ale lumii căzute și nu ale noii creații, care nu vine abia de acum încolo, ci a început deja cu biserica, omul cel nou (Efeseni 2:15).

Atât despre fiicele lui Iov, care ies din mulțime ca un far și care încă din Antichitate erau un indiciu despre cât de prețioase și cât de egale cu frații lor ar trebui să fie femeile. Dacă atunci era așa, cu atât mai mult azi.

Note

1. Benedikt Peters, *Kommentar zum Buch Hiob* (în limba germană), Bielefeld: CLV 2020, p. 412.
2. Jamieson, R. / Fausset, A. R. / Brown, D., *Commentary Critical and Explanatory on the Whole Bible*, I, Logos Research Systems, Inc., Oak Harbor, WA 1997, 344.
3. Jamieson, R. / Fausset, A. R. / Brown, D., *Commentary Critical and Explanatory on the Whole Bible*, I, Logos Research Systems, Inc., Oak Harbor, WA 1997, 344.
4. Lange, J. P. / Schaff, P. / Lewis, T. / Zöckler, O. / Evans, L. J., *A Commentary on the Holy Scriptures: Job*, Logos Bible Software, Bellingham, WA 2008, 631.
5. Peters, *Kommentar zum Buch Hiob*, p. 412.